מר

ה, כ) ברכות יע. עדיות פ"ה מ"ו, ג) [תוספתה ספ"ד], ד) מנחות פע:,

ת"כ ויקרא [פרשה

זבחים יד:, ה) יומא

לג. [וש"נ], עו) זבחים לו. [נו:], י) [אולי ל"ל לטלטל], (נו:], י) [ויקרא א], ל) בס"א

נוסף: אחת, מ) [דף לו.],

מה א שם הלכה יו:

בור ב שם הלכה ע: בוד ג שם הלכה י: מח ד שם הלכה ו: בלבו ה מיני מ״ה מהלי תמידין הלכה ב: ו [מיי' פ"ט מהל' ביאת

מקדש הלכה ון: מ מי' פ״ה מהל' מעשה ב ז מיי' פ״ה מהל' מעשה מרבנות הל' יו: נא חשס:

רבינו חננאל

אמר רבי יצחק איז הפסח נשחט אלא בשלש בני אדם. מאי טעמא מספקא לן אי כולהו קהל ועדה וישראל בבת . אחת נכנסין או בזה אחר וה, הלכך עיילי שלשים וה, האכן עיידי שרשים שלשים ואפי׳ בחמשין משכחת לה, כגון דעיילי שלשים עבדי עשרה ונפקי נמי עשרה ונפקי, ועיילי עשרה אחריני. יש מי ששונה נגעלו דלתות העזרה מעצמם כנס מן השמים, ויש מי ששונה נועלין דלתות העזרה. השנוב, נועלין דלתות העוו... רלומר כיון שנתמלאת רלתות דתנז בעדיות ח"ו שעקביא . בז מהללאל נתנדה שאין בישראל בחכמה וביראת והכליות שלקח תפיסה בו לעמוד בהז על המניז. דשחיטה בזר כשרה. נותנים לחברו וחברו לחברו ש"מ דהולכה שלא ברגל כשרה והוא דניידי פורתא. ותו שמעינן ואחר כך החזיר הריקן אלא מקדים מצוה דפגע היסוד ש"מ דמתני' רבי

יוחי דאמר פסח טעון מתן

אתיא זריקה זריקה מעולה. גפ׳ איזהו מקומן (זכחים מ.) פריך ונילף מעולה מה עולה שתים שהן ארבע אף פסח כו' ומשני אמר אביי למה לי למיכתב סביב בעולה סביב בחטאת הוו להו שני

> כתובין הבאין כאחד במה מצינו מדלא כתב בחד מינייהו א בכור ומעשר ופסח דאיכא גזירה שוה נילף שפיר מעולה דאין גזירה שוה למחצה ואומר ר"י דע"כ אשם וחטאת דכתיב בהו סביב דאמרינן התם דהוו שני כתובים ושלשה כתובים ילפינן בג"ש מעולה או עולה ילפא מינייהו והשתא אתי שפיר הא דמסיק הוו להו שני כתובים הבאין כאחד דלמעוטי דלא נילף בגזירה שוה אתו דדומיא דכתב בהו סביב הא ממעט דאית בהו גזירה שוה כדפרישי':

שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף חבירו ויד חבירו על כתיפו ותולה ומפשים קרעו והוציא את אימוריו נתנו במגים והקטירן על גבי המזבח "יצתה כת הראשונה וישבה לה בהר הבית שניה בחיל והשלישית במקומה עומרת חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן: גמ' א"ר יצחק מיבאין הפסח נשחט אלא בג' כתות של שלשים שלשים בני אדם מ"ם קהל ועדה וישראל מספקא לן אי בבת אחת אי בזה אחר זה הלכך בעינן שלש כתות של שלשים שלשים בני אדם

החולב דאי בבת אחת הא איכא ואי בזה אחר זה הא איכא הלכך בחמשין נמי סגיא דעיילי תלתין ועבדי עיילי עשרה ונפקי עשרה עיִילי עשרה ונפקי עשרה: נכנסה כת ראשונה וכו': איתמר אביי אמר נגעלו תגז רבא אמר נועליו תנן מאי בינייהו איכא בינייהו למסמך אניסא אביי אמר נגעלו תנן כמה דעיילו מעלו וסמכינן אניסא רבא אמר נועלין תנן ולא סמכינן אניסא והא דתנן יא"ר יהודה ח"ו שעקביא בן מהללאל נתנדה שאין עזרה ננעלת על כל אדם בישראל בחכמה וביראת חמא כעקביא בן מהללאל אביי מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה אביי מתרץ לטעמיה אין בעזרה בשעה שנגעלה על כל אדם בישראל בחכמה וביראת חמא כעקביא בן מהללאל רבא מתרץ למעמיה אין בעזרה בשעה שנועלין אותה על כל ישראל בחכמה וביראת חמא כעקביא בן מהללאל תנו רבנן מעולם לא נתמעך אדם בעזרה חוץ מפסח אחד שהיה בימי הלל שנתמעך בו זקן אחד, והיו קוראין אותו פסח מְעוכין תנְו רבנְן יּפעם אחת ביקש אגריפס המלך ליתן עיניו באוכלוסי ישראל אמר ליה לכהן גדול תן עיניך בפסחים נמל כוליא מכל אחד ונמצאו שם ששים ריבוא זוגי כליות כפלים כיוצאי מצרים חוץ מממא ושהיה בדרך רחוקה ואין לך כל פסח ופסח שלא נמנו עליו יותר מעשרה בני אדם והיו קוראין אותו פסח מעובין נטל כוליא הא בעי אקטורה דהדר מקטיר להו והכתיב יוהקטירו סישלא יערב חלביו של זה בזה דהדר מקטיר להו חדא חדא והתניא בעלמירם שיהא כולו כאחד אלא תפיסה בעלמא דשקיל מינייהו עד דיהבין ליה מידי אחרינא: כהנים עומדין שורות וכו': מאי מעמא אילימא דילמא שקלי דרהבא ומעיילי דכספא הכי נמי דילמא שקלי בר מאתן ומעיילי בר מאה אלא דהכי שפיר מפי: ולא היו לבזיכין שוליים וכו': תנו רבנן כל הבזיכין שבמקדש לא היו להן שוליים החוץ מבזיכי לבונה של לחם הפנים שמא יניחום ויפרום הלחם: שחם ישראל וקבל הכהן וכו': לא סגיא דלאו ישראל היא גופא קמ"ל ידשחימה בזר כשירה וקבל הכהן הא קמשמע לן ימקבלה ואילך מצות כהונה נותנו לחבירו שמעת מינה הולכה שלא ברגל הויא הולכה דילמא הוא ינייד פורתא ואלא מאי קמ"ל הא קמשמע לן יָברב עם ְהדרְת מלך: קבל את המלא ומחזיר את הריקן וכו': אבל איפכא לא מסייע ליה לר"ש בן לקיש ∘דאמר ר"ש בן לקיש אין מעבירין על המצות: כהן הקרוב אצל המזבח ובו': מאן תנא פסח בזריקה א"ר חסרא ר' יוםי הגלילי היא דתניא שר' יוםי הגלילי אומר ואת דמם תזרוק על המזבח ואת חלבם תקטיר דמו לא נאמר אלא דמם חלבו לא נאמר אלא חלבם למד על בכור ומעשר ופסח שהן מעונין מתן דמים ואימורין לגבי מזבח מנלן דמעונין ייסוד אמר רבי אלעזר אתיא זריקה זריקה מעולה כתיב הכא את דמם תזרוק על המזבח וכתיב התם יוזרקו בני אהרן הכחנים את דמו על המובח סביב מה עולה מעונה יסוד אף פסח נמי מעון יסוד

שחל להיום בשבת. ואינו יכול לתקן? המקלות: ידו על כתף חבירו. ותולה אותו בגידי ארכובותיו בזרועו: במגים. הערה: וישבה לה בהר הבית. בשבת קאמר שלא היו יכולין להוליך פסחיהן לבתיהן: בחיל. כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין וקשה לר"י דנהי דלא ילפינן משני - לפני הסורג הוא בין הסורג לחומת עזרת נשים בתחלת עליית ההר: גבו' שלשים בכל כת וכת. קהל עשרה ועדה עשרה וישראל עשרה:

מספקה ליה. דילמה בבת החת לוה לשוחטו ויהיו בה שלשים: או בוה אחר זה. שלש כתות של עשרה עשרה הלכך שלש כתות בעינן דילמא בוה אחר זה קאמר ושל שלשים בעינן דילמא בבת אחת האמר ואינו יכול לשוחטו בפחות משלשים: בנ' סגי עיילי שלשים. ברישה ושוחטים פסחיהן ונפקי עשרה מינייהו ועיילי י׳ חדשים דאי בהדדי קאמר הא איכא ואי שלש כתות קאמר הא איכא: נועלין סנן. מאליהן ומעשה נסים: סמכינן הניסה. וכל זמן שחין ננעלין מאליהן מניחין אותם ליכנס ולא חיישינן דלמא עיילי כולהו ואין כאן שלש כיתות: חם ושלום כו'. במסכת עדיות תנן ארבעה דברים העיד עקביא בן מהללאל כו׳ וקתני התם הוא היה אומר אין משקין לא את הגיורת ולא את המשוחררת אמרו לו מעשה בכרכמית שפחה שהיתה בירושלים והשקוה שמעיה ואבטליון אמר להם דוגמא השקוה דומין לה היו אותן שהשקוה ונידוהו אמר רבי יהודה חם ושלום שעקביה נתנדה שאין עזרה ננעלת כו׳ כשהיתה ננעלת על כל אדם בערבי פסחים שהקהל גדול ורב אין בה אחד בחכמה וביראת חטא כעקביא: פסח מעוכין. על שם שנתמעך: פסה מעובין. עב על שם שהעם רב: והקטירו. משמע לבדו שלא יערב חלבים של קרבן זה בחלבים של קרבן אחר: שיהא כולו כאחד. כל האימורין של קרבן: מפיסה בעלמה. תופס כוליה ומרחה לשליח והוא נותן פול או אבן כנגדה: מחי טעמח. שורה שכולה כסף כסף: אי נימא דילמא. כשהוא מחזיר הריקן ומקבל המלא זימנין דמחזיר ריקן של זהב ומקבל מלא של כסף והוה ליה מורידין בקודש: חוץ מכויכי לכונה של לחם הפנים. שהיו מניחין חותן אלל הלחם על השולחן והתקינו להם מושב שוליים רחב כדי שלא יסמכו על הלחם שאללם ויפרסו דופנותיו שהיה עשוי דפנות כמין תיבה פרונה

משני רוחותיה: מקבלה ואילך כו'.

דכתיבי ושחט את בן הבקר והקריבו

בני אהרן וגו' ואמר מר במסכת

חגיגה (דף יא.) והקריבו זו קבלת הדם

לימד על הקבלה שטעונה כהונה:

שמעת מינה הולכה שלח ברגל. כי

תורה אור השלם וַהַקְּטִירוֹ הַכֹּהַן ז. זְיִּקְשְׁרוּ יִּיבּנֵקְ הַמִּוְבַּחָה לֶּחָם אִשְׁה לַיָיָ: ויקרא ג יא 2. וְהַקְטִירָם הַכּּהֵן

לְרֵים נִיחִם כָּל חֵלֶב לִייָּ: הַמִּוֹבַּחָה לֶחֶם אִשָּׁה זְיִלְאָין ה הַבְּחֵן ויקרא ג טז 3. בְּרָב עָם הַדְרַת מֶלֶךְ ובאפס אם מְחָתַת משלייד כח רזון: יָּהְיָּ. 4. אַרְּ בְּכוֹר שׁוֹר אוֹ בְכוֹר כָּשֶׂב אוֹ בְכוֹר עֵז

דְּמָם תִּוְרֹק עַל הַמִּוְבַּחַ רָאֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְבִיחַ נִיחֹחַ לִיִיָּ יי רמדרר יח יז במובו יוויו 5. וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צְפֹנָה לִפְנֵי יִיְ וְדְרְקוֹ בְּנֵי אֲהָרֹן הַכּהֲנִים אֶת דְּמוֹ עֵל הַמִּזְבָּחַ סְבִיב: ויקרא א יא

לא תפרה קדש הם את

מוסף רש"י

שאין עזרה ננעלת על כל אדם בישראל. כלומר כשהימה ננעלמ עליהם, והיינו כשנחמלאה פה לפה לא היה בכולם אדם חשוב בחכמה מכאח חטא כעקביא (ברכות יט.). והקטירו. מדלא כתיב והקטיר, משמע לבדו, שלה יערב חלבי קרבן זה עס חלבי קרבן אחר (מנחות פט: מכת"י). נייד פורתא. נשכשוף רגליס (זבחים יד:). אין מעבירין על הפוגע במלוה המצוח לן במכילתה ושמרתם חת ק במכ מולו לבמו מם המלוח, קרי ביה את המלוות, לא תמחין לה שתחמין ותיישן (יומא לג. וכעי"ז מגילה ו: ועי" ר"ה
יז. וב"מ כג.) אם כאת
מלוה לידך אל תחמילנה , (מגילה שם).

מוסף תוספות

א. [ד]מדכתב תרי ש"מ ה״ק רחמנא דלא מגמר . מינייהו דאי מינייהו גמרי לשתוק קרא חד מינייהו וגמרי כולה מילתא מחד קרא. תוס' שאנץ.

> הא הויא הולכה ופלוגתא היא בשילהי ועולה פרק קמא דובחים (דף יד:). ארבע עבודות נאמרו בדם שחיטה וקבלה והולכה וזריקה קבלה והולכה מוהקריבו נפקי בשילהי פרק קמא דחגיגה ומאי אשמעינן מתניתין דאיכפל למיתני סדר הולכתן היאך אי לאו הא אתא לאשמעינן: **ברב עם הדרס מלך.** שהיו כולן עסוקין בעבודה⁶: אבל איפכא. מחזיר את הריקן ברישא לא דמכי מושיט ליה האי מיד בעי לקבולי דאין מעבירין על המצוה מאחר שבאת לידו: מאן סנא פסח בוריקה. למרחוק ולא בשפיכה בנחת מקריב הכלי לכותל המובח דאיכא למאן דאמר בפרק בתרא (דף קכא.) פסח בשפיכה ורבי ישמעאל היא דמפיק ליה מודם זבחיך ישפך [דברים יב] במסכת זבחים מ בפרק בית שמאי אין לך קרבן שלריך מתנה באלבע אלא חטאת בלבד אבל כל שאר קרבנות מתן דם על ידי זריקת כל הכלי: דמו לא נאמר. בבכור כתיב [במדבר יח] אך בכור שור וגו': אלא דמם. אלמא אחריני נמי מישחמעי לימד על הפסח ומעשר בהמה שלא מלינו להם מתן דמים בחורה אלא כאן וכחיב חזרוק ולא כתיב חשפך: